

ЮГОЗАПАДЕН УНИВЕРСИТЕТ „НЕОФИТ РИЛСКИ“
СТОПАНСКИ ФАКУЛТЕТ
КАТЕДРА „ФИНАНСИ И ОТЧЕТНОСТ“
2700 Благоевград, ул. Иван Михайлов 66;
073 /88 55 01; info@swu.bg www.swu.bg

Рецензия

от доц. д-р Иван Тодоров, преподавател в Катедра „Финанси и отчетност“ при
Стопанския факултет на ЮЗУ „Неофит Рилски“ - Благоевград

Относно: Дисертационен труд за присъждане на ОНС „Доктор“ по научната специалност „Финанси, парично обръщение, кредит и застраховка“, професионално направление 3.8. Икономика

Основание за представяне на рецензията: Заповед № 1202 от 26.05.2026 г. на Ректора на ЮЗУ „Неофит Рилски“ - Благоевград

Тема на дисертационния труд: Ефекти на митническия съюз върху икономическия растеж

Автор на дисертационния труд: Евангелос Ставрос Парусис, докторант в самостоятелна форма на обучение по Докторска програма „Финанси, парично обръщение, кредит и застраховка“ в Катедра „Финанси и отчетност“ към Стопанския факултет при ЮЗУ „Неофит Рилски“ - Благоевград с научен ръководител доц. д-р Елена Ставрова

1. Кратки биографични данни за кандидата

Докторантът има магистърска степен по бизнес администрация. Членувал е в адвокатската колегия на Серес. В момента работи като митнически служител в сферите на борба с контрабандата и укриването на данъци.

2. Актуалност и значимост на дисертационния труд

Темата на дисертацията безспорно е актуална и значима, тъй като икономическият растеж е източник на благосъстоянието на всяка нация, а въздействието на митата върху него е един от най-сложните проблеми в икономическата теория и практика. Важността и злободневността на изследването се повишават в условията на нарастващо

геополитическо и геоикономическо разделение на света и на въвеждането на нови тарифни и нетарифни ограничения в международната търговия през последните години. Премери за подобни ограничения са санкциите срещу Руската федерация, новите мита на Съединените американски щати и реципрочните мерки в отговор на тези действия.

3. Обща характеристика и структура на дисертацията

Дисертацията има обем от 180 страници и е структурирана в Абстракт, Резюме, Увод, пет глави и Използвани източници, като петата глава е озаглавена „Заключение“.

Абстрактът е с дължина 1 страница, а Резюмето - 23 страници. Тези две части са излишни, тъй като дублират Увода и Заключението и изземват техните функции.

Целите, задачите и методологията на изследването са дефинирани два пъти – в Резюмето и Увода. Структурата на изследването е посочена на две места в Увода. Обектът и предметът на изследването не са формулирани.

Глава първа прави преглед на литературата по изследвания проблем. Глава втора представя концептуалната рамка на изследването, а глава трета – неговата методология. Глава четвърта анализира резултатите от изследването, а глава пета играе ролята на заключение.

4. Научни приноси на дисертационния труд

В автореферата са формулирани следните приноси – методологичен, теоретичен, емпиричен, институционален, политико-икономически и практико-приложен. Приемам първите три - методологичен, теоретичен и емпиричен.

Методологичният принос се състои в разработването и прилагането на усъвършенствана иконометрична рамка за анализ на ефектите от митническите съюзи върху икономическия растеж. Теоретичният принос се изразява в изграждането на концептуална рамка, която интегрира класическите и съвременните теории за икономическа интеграция. Емпиричният принос е свързан с идентифицирането на статистически значима дългосрочна връзка между членството в митническия съюз и икономическия растеж.

5. Оценка на публикациите по дисертацията

Посочени са три статии в научни списания по темата на дисертацията, които носят на докторанта 30 точки и му помагат да покрие минималните национални изисквания за присъждане на ОНС „Доктор“.

6. Оценка за автореферата

Авторефератът отговаря на всички нормативни изисквания и адекватно представя структурата, съдържанието и научните приноси на дисертационния труд. Направените изводи и заключения и справката за приносите коректно представят най-важните резултати от изследването.

7. Критични бележки и препоръки

Абстрактът и Резюмето могат да се премахнат, а съдържанието им да се премести в Увода и Заключениеето. Заключениеето би могло да бъде обособено като самостоятелна част, а не като пета глава.

В дисертационния труд не са установени опити за плагиатство от страна на докторанта. Имам следните въпроси към докторанта:

1. Ще се промени ли въздействието на митническите съюзи върху икономическия растеж в условията на нарастващо геополитическо и геоикономическо разделение на света?

2. Трябва ли Европейският съюз да коригира своята митническа и търговска политика, за да бъде тя адекватна на новите геополитически и геоикономически реалности? Ако да, как?

8. Заключение

Въпреки своите структурни недостатъци, представеният от докторант Евангелос Ставрос Парусис дисертационен труд отговаря на изискванията на Закона за развитие на академичния състав в Република България, Правилника за неговото прилагане и Вътрешните правила за развитие на академичния състав в ЮЗУ "Неофит Рилски". На базата на установените научни приноси и достойнства на дисертационния труд изразявам своето положително становище и предлагам на членовете на Уважаемото научно жури на Евангелос Ставрос Парусис да бъде присъдена образователната и научна степен "доктор" по научната специалност "Финанси, парично обръщение, кредит и застраховка", професионално направление 3.8. Икономика.

Регламент (ЕС) 2016/679 на
Европейския парламент и на Съвета от
27 .04.2016 г.

11.06.2026 г.

Благоевград

Рецензент:

/доц. д-р Иван Годоров/

SOUTH-WEST UNIVERSITY "NEOFIT RILSKI"
FACULTY OF ECONOMICS
DEPARTMENT OF FINANCE AND ACCOUNTING
2700 Blagoevgrad, 66 Ivan Mihaylov Street
073 /88 55 01; info@swu.bg www.swu.bg

Review

by Assoc. Prof. Dr. Ivan Todorov, lecturer at the Department of Finance and Accounting at the Faculty of Economics of the South-West University "Neofit Rilski" - Blagoevgrad

Regarding: Dissertation for awarding the educational and scientific degree "Doctor" in the scientific major "Finance, Money Circulation, Credit and Insurance", professional field 3.8. Economics

Reason for submitting the review: Order No. 1202 of 26 May 2026 by the Rector of the South-West University "Neofit Rilski" - Blagoevgrad

Dissertation Topic: Effects of the Customs Union on Economic Growth

Author of the dissertation: Evangelos Stavros Parousis, PhD student in the Doctoral Program "Finance, Money Circulation, Credit and Insurance" at the Department of Finance and Accounting at the Faculty of Economics of the South-West University "Neofit Rilski" - Blagoevgrad with scientific supervisor Assoc. Prof. Dr. Elena Stavrova

1. Brief biographical information about the candidate

The PhD student has a Master's degree in Business Administration. He was a member of the Serres Bar Association. He currently works as a customs officer in the areas of counteracting smuggling and tax evasion.

2. Relevance and significance of the dissertation

The topic of the dissertation is undoubtedly relevant and important, since economic growth is the source of the well-being of every nation, and the impact of tariffs on it is one of the most complex problems in economic theory and practice. The importance and relevance of the study are increasing in the context of the growing geopolitical and geoeconomic division of the world and the introduction of new tariff and non-tariff restrictions in international trade in recent years. Measures for such restrictions are the sanctions against the Russian Federation,

the new tariffs imposed by the United States of America and the reciprocal measures taken in response to these actions.

3. General Characteristics and Structure of the Dissertation

The dissertation has a volume of 180 pages and is structured into Abstract, Summary, Introduction, five chapters and References, with the fifth chapter entitled "Conclusion".

The abstract is 1 page long, and the Abstract is 23 pages. These two parts are redundant because they duplicate the Introduction and the Conclusion.

The objectives, tasks and methodology of the study are defined twice – in the Abstract and the Introduction. The structure of the study is indicated in two places in the Introduction. The object and subject of the study are not formulated.

Chapter One reviews the literature on the investigated problem. Chapter Two presents the conceptual framework of the study, and Chapter Three presents its methodology. Chapter Four analyzes the results of the study, and Chapter Five plays the role of a conclusion.

4. Scientific contributions of the dissertation

The following contributions are formulated in the abstract – methodological, theoretical, empirical, institutional, political-economic and practical-applied. I accept the first three - methodological, theoretical and empirical.

The methodological contribution consists in the development and implementation of an advanced econometric framework for analyzing the effects of customs unions on economic growth. The theoretical contribution is expressed in the construction of a conceptual framework that integrates classical and modern theories of economic integration. The empirical contribution relates to the identification of a statistically significant long-term relationship between customs union membership and economic growth.

5. Evaluation of dissertation publications

Three articles in scientific journals on the topic of the dissertation are indicated in the list of publications. These articles bring the PhD student 30 points and help him meet the minimum national requirements for awarding the educational and scientific degree “Doctor”.

6. Evaluation of the abstract

The abstract meets all legal requirements and adequately presents the structure, content and scientific contributions of the dissertation. The inferences and conclusions made and the list of scientific contributions correctly reflect the most important results of the study.

7. Critical remarks and recommendations

The Abstract and Summary can be removed and their contents moved to the Introduction and Conclusion sections. The Conclusion could be separated as a standalone part and not as a fifth chapter.

In the dissertation, no attempts at plagiarism on behalf of the PhD student were found.

I have the following questions:

1. Will the impact of customs unions on economic growth change in the conditions of growing geopolitical and geoeconomic separation of the world?
2. Should the European Union adjust its customs and trade policy to the new geopolitical and geo-economic realities? If so, how?

8. Conclusion

Despite its structural deficiencies, the dissertation presented by PhD student Evangelos Stavros Parousis meets the requirements of the Law on the Development of the Academic Staff in the Republic of Bulgaria, the Regulations for its Implementation and the Internal Rules for the Development of the Academic Staff at the South-West University "Neofit Rilski". Based on the established scientific contributions and merits of the dissertation, I express my positive opinion and propose to the members of the Esteemed Scientific Jury Evangelos Stavros Parousis to be awarded the educational and scientific degree "Doctor" in the scientific major "Finance, Money Circulation, Credit and Insurance", professional field 3.8. Economy.

11 June 2026

Blagoevgrad

Reviewer

/Assoc. Prof. Dr. Ivan Todorov/

Регламент (ЕС) 2016/679 на
Европейския парламент и на Съвета от
27 .04.2016 г.